

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
Протокол від 20 грудня 2018р. № 1
Голова Вченої ради

І.Є. Цепенда

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Дитяча психологія і психологічна ілюстрація»
Перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань	–	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	–	053 Психологія
Спеціалізація	–	Психологія
Кваліфікація	–	дитячий психолог
	–	корекційний психолог
	–	спеціальний психолог

ВНЕСЕНО

Кафедра професійної освіти та інноваційних
технологій

Протокол від «12» грудня 2017р. № 4.

Завідувач кафедри Джук О.В.

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Інституту післядипломної освіти
та довузівської підготовки

Протокол від «14» грудня 2017р. № 3.

Голова вченої ради Чагорник М.М.

НАДАНО ЧИНОСТІ

Наказ ректора від «___» _____ 2019 р. № ___

ВВЕДЕНО У ДІЮ

З «___» _____ 2019 р.

Навчально-методичний відділ

Заступник начальника Солончук І.Ф.

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант):

кандидат психологічних наук, доцент

Мицько В.М.

Члени групи:

– кандидат психологічних наук, доцент

Сидорик Ю.Р.;

– кандидат психологічних наук, доцент

Когутяк Н.М.

м. Івано-Франківськ. 2019

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма «Дитяча психологія і психологічна практика» спеціальності 053 «Психологія» є поєднанням освітніх, наукових та професійних надбань сучасної дитячої та підліткової практичної психології, психотерапії, дитячої і підліткової психіатрії, що ґрунтується на науково-доказових методах здійснення психотерапевтичної практики і відповідає освітнім критеріям багатьох провідних університетів США та Європи.

Програма ґрунтується на передовому освітньому досвіді університетів-партнерів – Rash (США), Університет Орегону (США), на практичному досвіді клініки Університету Орегону, на методичних та клінічних рекомендаціях протоколів NICE та Оксфордського центру когнітивно-поведінкової терапії (Великобританія), а також більш як двадцятилітньому практичному, науковому та освітньому досвіді учасників проектно́ї групи.

Фокус програми спрямований на підвищення загальних освітніх стандартів у галузі дитячої та підліткової психології та психотерапії, на підготовку кваліфікованих фахівців у даній галузі, які будуть зорієнтовані на підвищення власного рівня професійного розвитку.

При розробці програми були враховані загальні національні цінності, моральні, етнокультурні особливості українського суспільства, а також, традиції і загальна психологічна культура нації.

ПРОЕКТНА ГРУПА:

- **Мицько Володимир Мирославович** – кандидат психологічних наук, доцент, психолог, психотерапевт (керівник проектно́ї групи, гарант);
- **Сидорик Юрій Романович** – кандидат психологічних наук, доцент, психолог, психотерапевт (член проектно́ї групи);
- **Козуляк Надія Михайлівна** – кандидат психологічних наук, доцент, психолог, психотерапевт (член проектно́ї групи).

Освітньо-професійна програма

Бакалавр з психології <i>спеціальність 053 «Психологія»,</i> <i>Назва: «Дитяча психологія і психологічна практика»</i>	
I. Загальна характеристика	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з психології за спеціалізацією «Дитяча психологія і психологічна практика»
Кваліфікація в дипломі	Ступень вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 053 «Психологія» Спеціалізація «Дитяча психологія і психологічна практика» Освітня програма «Дитяча психологія і психологічна практика» <i>Кваліфікація за дипломом :</i> - дитячий психолог; - корекційний психолог; - спеціальний психолог; - сімейний психолог.
<i>Наявність акредитації</i>	Національна агенція забезпечення якості вищої освіти
Цикл/Рівень програми	НРК – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень.
Період акредитації	Програма впроваджується з 2019 року
Передумови	На основі ОР бакалавр, магістр Умови вступу визначаються «Правилами прийому до ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя

	Стефаника» затвердженими Вченою радою університету.
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://kpoit.pnu.edu.ua/psychology/
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань. Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги. Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології. Мета (цілі) освітньої програми: підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі психології, що володіють знаннями з теорії та практики психології розвитку, дитячої психології, психотерапії, дитячої психологічної корекції, диференційної діагностики психічних розладів, дитячої та підліткової психотравмотерапії; здатних адаптуватися у нових професійних реаліях, компетентних у сучасних видах та формах надання психологічної допомоги, згідно світових стандартів та науково-доказових методів. Ця програма є нормативним документом, в якому: - відображаються цілі освітньої та професійної підготовки

	бакалавра-психолога відповідного рівня кваліфікації; - зміст освіти у вигляді основних результатів навчання й загальних та професійних компетентностей; - визначається зміст навчання, форми атестації як бази для опанування напрямом підготовки; - визначається система проведення атестації; - забезпечення розробки навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик.
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Обсяг освітньої програми у ЄКТС	на базі ступеня «бакалавр», «магістр» - Диплом бакалавра, 120 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 10 місяців. більше 75 % обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, що визначені Стандартом вищої освіти.
Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, ЗК9 Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні,

	культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації СК8. Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
V. Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання	
ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані	

ВИСНОВКИ

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Форми атестації здобувачів першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену.

Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота повинна передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі чи практичної проблеми у сфері психології, що передбачає застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Перелік навчальних дисциплін та їх анотації**

1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ		Кредити ЕКТС	Семестр
1.1. Обов'язкові дисципліни			
зПОД 1	Анатомія та фізіологія нервової системи (О1)	3	1
зПОД 2	Нейробиологія (О2)	3	1
зПОД 3	Психофізіологія (О3)	6	2
1.2. Вибіркові дисципліни			
1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ			
зПВД 1	Іноземна мова (за професійним спрямуванням) (О4)	3	1
зПВД 2	Інформаційні технології в структурі сучасних психологічних досліджень (О5)	3	2
1.2.2. Дисципліни вільного вибору студента			
зПВД 4	Тренінг соціального розвитку дітей та підлітків (О6)	3	4
зПВД 5	Тренінг соціальних навичок (О7)	3	4
зПВД 6	Психофармакологія (О8)	3	2
зПВД 7	Основи педіатрії (О9)	3	2
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
2.1. Обов'язкові дисципліни			
2.1.1. Теоретична підготовка			
ппОД 1	Загальна психологія (О10)	6	1
ппОД 2	Вікова психологія (О11)	6	1
ппОД 3	Соціальна психологія (О12)	3	1
ппОД 4	Основи діагностичної психології (О13)	3	2
ппОД 5	Експериментальна психологія (О14)	3	3
ппОД 6	Історія науки (О15)	3	1
ппОД 7	Педагогіка і педагогічна психологія (О16)	3	2
2.1.2. Практична підготовка			
пп 1	Виробнича практика	9	4
пп 2	Навчальна практика	3	2
пп 3	Атестація (Комплексний екзамен з фахових дисциплін)	1,5	4
пп 4	Дипломна робота	6	4
пп 5	Атестація (Дипломна робота)	1,5	4
2.2. Вибіркові дисципліни			
2.2.1. Дисципліна за вибором ВНЗ			
ппВД 1	Когнітивна психологія дітей та підлітків (О17)	3	3
ппВД 2	Психологія професійного здоров'я	3	3

	(O18)		
ППВД 3	Основи психотравматології (O19)	3	3
ППВД 4	Науково-доказові напрямки психотерапії (O20)	6	3
ППВД 5	Диференційна діагностика психічних розладів (O21)	3	3
ППВД 6	Психологія навчання і виховання(O22)	3	1
ППВД 7	Основи психогігієни (O23)	3	2
2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента			
ДС 1	Основи клінічного інтерв'ювання (O24)	6	2
ДС 2	Психологія дорослішання (O25)	6	2
ДС 3	Практикум з діагностики психічного розвитку дитини (26)	6	3
ДС 4	Практикум з спеціальної психології (O27)	6	3
ДС 5	Сімейна психотерапія (O28)	3	3
ДС 6	Психогігієна сім'ї, сімейних стосунків (O29)	3	3
ДС 7	Основи спеціальної психології (O30)	3	4
ДС 8	Психотравматерапія дітей та підлітків (O31)	3	4
ДС 9	Психологія аутичної дитини (O32)	3	4
ДС 10	Тренінг реципрокної імітації (O33)	3	4
ДС 11	Робота психолога з дітьми з розладом дефіциту уваги та гіперактивністю (O34)	3	4
ДС 12	Психологічний супровід дитини з особливими освітніми потребами (O35)	3	4
Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) результатами навчання (компетентностями)			
Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1).			
Форми організації та технології навчання			
– організаційні форми: <i>дуальне, колективне та інтегративне навчання.</i> – технології навчання: <i>пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо.</i>			
Форми та методи оцінювання результатів навчання			

– *види контролю*: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.

Система методів оцінювання складається із трьох видів контролю: поточного та підсумкового.

Поточний контроль включає:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно або на вибірковій основі;
- творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення;
- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно;
- індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту / заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
- вести конспекти лекцій і семінарських занять;
- приймати активну участь в роботі на семінарських заняттях;
- виконувати тестові завдання;
- виконувати індивідуальні семестрові завдання.

– *форми контролю*: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація – державний іспит зі спеціальності та / або захист бакалаврської роботи.

– *оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється* за п'ятибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною – (“зараховано”, “не зараховано з можливістю повторного складання” та “не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”).

Рекомендований блок

Вимоги до вступу та продовження навчання

Вступники на ОР бакалавра на основі здобутого освітнього рівня вищої освіти подають заяви тільки в паперовій формі. Заява в паперовій формі подається вступником особисто до Приймальної комісії Університету.

Під час подання заяви в паперовій формі вступник пред'являє особисто оригінали:

- документа, що посвідчує особу;
- військового квитка або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);
- документа державного зразка про раніше здобутий освітній рівень вищої освіти, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього.

До заяви, поданої в паперовій формі, вступник додає:

- копію документа, що посвідчує особу;
- копію військового квитка або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);
- копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній рівень вищої освіти, на основі якого здійснюється вступ, і копію додатка до

	нього; • чотири кольорові фотокартки розміром 3 x 4 см, а також електронне фото не менше 120 пікселів за шириною та 150 пікселів за висотою; • копію ідентифікаційного податкового номера; • теку на зав'язках.		
	Вимоги до вступників – бажання працювати в галузі психології, психологічної практики; – бажання здобувати якісну освіту європейського зразка, засновану на науково-доказових методах; – інтерес до дитячої психології, психотерапії; – готовність здійснювати наукові дослідження та формувати їх результати; – бажання будувати кар'єру у сфері дитячої психологічної практики, психотерапії.		
	Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)		
	Система кураторства академічних груп, міжнародні програми мовної та практичної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів		
	Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу		
	Забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій.		
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги		
	Інформаційний пакет спеціальності		
	Бібліотека: – ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки.		
	Навчальні ресурси: – довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; – продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; – доступ до електронних журналів; – доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу ; – доступ до електронного навчального середовища Moodle; – технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу. – доступ до наукометричних баз наукових публікацій Scopus та Web of Science;		
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій, стратегій.		
	Персональне консультування		
	Працевлаштування та продовження освіти		
	<table border="1"> <tr> <td>Працевлаштування</td> <td> - приватна психологічна практика; - практичний психолог в дошкільних </td> </tr> </table>	Працевлаштування	- приватна психологічна практика; - практичний психолог в дошкільних
Працевлаштування	- приватна психологічна практика; - практичний психолог в дошкільних		

		навчальних закладах; - практичний психолог в загальноосвітніх навчальних закладах; - практичний психолог в медичних закладах; - практичний психолог в соціально-реабілітаційних закладах; - практичний психолог на підприємстві; - практичний психолог в органах державної влади та управління, - психолог-консультант.
	Продовження освіти	Навчання за програмами: 7 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL. Мають право продовжувати навчання на другому (магістерському) освітньо-науковому рівні вищої освіти.
	Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
<i>Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:</i> - анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; - щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); - періодичне оновлення освітньої програми; - програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; - щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; - періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; - постійний моніторинг успішності студентів; - перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; - повторне оцінювання щонайменше 80% робіт; - моніторинг статистики працевлаштування випускників.		
<i>Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:</i> - Комісія науково-методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу; - Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; - Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.		
<i>Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</i> - відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; - оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; - вихідне анкетування щодо якості програми; - неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; - участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм		
<i>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</i> - використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; - стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; - система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; - участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозиумах; - висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях;		

- навчання в аспірантурі та докторантурі;
- відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам;
- установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів;
- наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів

Індикатори якості освітньої програми

- показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою;
- відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми;
- рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості;
- показник працевлаштування випускників за фахом;
- акредитація освітньої програми незалежною міжнародною агенцією.

При створенні цієї програми були використані такі джерела:

Закон України від 01.07.2014 р. No 1556 VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)]; 10

- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)];

- Постанова Кабінету Міністрів України в ід 29.04.2015 р. No 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266 - 2015 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p)];

- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. No 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341- 2011 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p)];

- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

- - Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>]; Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Таблиця 1 – Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами та результатами навчання (компетентностями)

	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11	O12	O13	O14	O15	O16	O17	O18	O19	O20	O21	O22	O23	O24	O25	O26	O27	O28	O29	O30	O31	O32	O33	O34	O35		
D1						X			X	X		X		X	X											X	X										
D2						X						X		X		X	X							X				X				X	X				
D3										X		X	X	X		X	X							X			X				X				X	X	
D4						X	X				X					X	X	X	X	X	X	X		X	X				X	X	X	X	X	X	X	X	
D5		X											X			X	X		X	X				X					X			X	X				
D6		X					X				X		X				X				X	X	X		X				X	X		X	X				
D7	X		X	X					X			X			X	X	X		X	X	X		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
D8	X		X	X				X									X	X			X	X	X					X	X		X	X	X	X	X	X	
D9													X				X					X	X		X			X	X	X		X	X				
D10						X		X	X					X	X	X						X	X				X	X		X							
D11									X		X	X		X	X						X	X					X				X				X	X	
D12								X		X		X				X	X	X					X					X			X	X	X	X	X	X	
D13											X	X		X	X	X	X						X				X	X									
D14					X												X																				
D15		X					X			X	X		X				X		X		X	X			X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	
D16		X					X			X			X		X			X	X	X				X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
D17							X				X				X			X	X							X	X	X	X	X	X		X	X			
D18	X		X	X					X						X				X	X							X	X		X	X	X	X	X	X	X	
D19	X		X	X				X												X	X				X			X	X		X	X	X	X	X	X	
D20							X	X		X					X	X		X				X	X			X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	